

3. Ковалев Ф. В. Золотое сечение в живописи : учеб. пособие для студ. пед. ин-тов / Ф. В. Ковалев. – К. : Вища школа, 1989. – 143 с.
4. Легенький Ю. Г. Культурология изображения / Ю. Г. Легенький; Гос. акад. легкой промышленности Украины. – К., 1995. – 412 с.
5. Плазовська Л. В. Теорія В. Кандінського в аналізі художнього твору / Л. В. Плазовська // Мистецтво і освіта. – 2012. – № 1. – С. 37-42.
6. Плазовська Л. В. Декоративне мистецтво в практиці вчителя образотворчих дисциплін : навч. посіб. / Л. В. Плазовська. – К. : Кондор -Видавництво, 2013. – 258 с.
7. Шило А. В. Невербальные и вербальные средства в изобразительной деятельности : дис. ... доктора искусствоведения : 17.00.01 / Шило Александр Всеволодович. – Х., 1998. – 404 с.
8. Стасенко Є. Інтерпретація. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://image.drawart.ru/spotl.shtml>

ПЛАЗОВСКАЯ Л. В. Лингвистическое сопровождение в интерпретации реализованных учебных композиционных заданий плоскостного характера.

В статье рассматриваются проблемы лингвистического сопровождения в интерпретации реализованных студентами учебных композиционных задач плоскостного характера и в этом контексте – вопрос анализа произведений изобразительного искусства. Очерченное важно для освоения студентами в ходе их обучения изобразительному искусству в вузе поскольку влияет на усвоение ими законов композиции. Определены учеными законы композиции, а также цели, этапы, уровни анализа произведений изобразительного искусства тщательно осознаны и усвоены студентом позволят ему понять механизмы взаимодействия в композиции произведения составляющих элементов. Последнее позволит оптимизировать коммуникативную сферу будущего специалиста художественного профиля.

Ключевые слова: законы композиции, анализ произведения искусства, плоскостной характер, художественный образ.

PLAZOVSKA L. V. Linguistic support in interpretation of realized training composition assignments which have plane characteristics.

The problems of linguistic support in the interpretation of realized student learning objectives planar composite character, and in this context – the question of the analysis of works of art. Outlined are important for the development of students during their study of fine arts in higher education as they affect the absorption laws of composition. Researchers determined the laws of composition and objectives, stages, levels of analysis works of art thoroughly understood and mastered the student will allow him to understand the mechanisms of interaction in the composition of the product components. Other communicative sphere will optimize future professional artistic profileю

Keywords: laws of composition, analysis of works of art, planar nature art image.

Пригода В. В.
Національний технічний університет України “КПІ”

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
“ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ” ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ**

У статті розглядається специфіка викладання дисципліни “Право інтелектуальної власності” іноземним студентам, які навчаються у вищих навчальних закладах України. Підкреслюється необхідність вивчення як міжнародних нормативних актів, так і законодавства України та країн походження студентів у сфері інтелектуальної власності.

Ключові слова: інтелектуальна власність, дистанційний курс, патентне право, авторські і суміжні права.

Актуальність внесення дисципліни “Право інтелектуальної власності” до навчальних планів підготовки фахівців у вищих навчальних закладах (ВНЗ) України як громадян України, так і іноземних громадян, не викликає сумнівів. Адже категорія “об’єкти інтелектуальної власності (ОІВ)” перестала бути суто гуманітарним поняттям, а давно вже стала економіко-правовою категорією і є продуктом ринкової економіки, що приносить власникам прав ОІВ значні прибутки.

З урахуванням того, що нині економіки країн все більше інтегруються у світову економіку, ознаки глобалізації стають притаманними будь-якій сфері промисловості, техніки, науки, культури.

Мета статті – проаналізувати особливості викладання дисципліни “Право інтелектуальної власності” з урахуванням специфічного контингенту – іноземним студентам. При цьому необхідно враховувати наявність міжнародних договорів у сфері ІВ та національних законодавств.

Різні країни світу перебувають на різних рівнях забезпечення охорони прав інтелектуальної власності. Це залежить від традицій, що склались у тій чи іншій країні, від кроків урядів і громадськості, від системи освіти, впливу світової системи охорони прав на ОІВ, чинної нормативно-правової бази, врешті-решт, від менталітету різних народів.

З огляду на розвиток системи охорони прав на ОІВ, у майбутньому чи не ключову роль має відігравати система освіти у цій сфері.

І якщо близько 60 тисяч іноземних громадян із багатьох країн світу отримують вищу освіту в Україні, то, запровадивши викладання у вищій школі дисципліни “Право інтелектуальної власності”, вищі навчальні заклади України підвищують рівень освіченості як українських громадян у цій сфері, так і іноземців, які отримують вищу освіту в університетах України.

Викладання дисципліни “Право інтелектуальної власності” як для громадян України, так і для іноземних студентів має враховувати те, що:

1. І українські, і іноземні студенти є потенційними творцями (а на старших курсах – часом, уже творцями) та користувачами об’єктів ІВ. Тож у свідомість кожного студента має бути закладене розуміння того, що він є джерелом створення об’єктів ІВ – винаходів, корисних моделей, промислових зразків, комп’ютерних програм, творів літератури, мистецтва, музики тощо.

2. Діють відповідні міжнародні та національні конвенції, угоди та національні закони, норми, правила використання ОІВ, на які майбутнім фахівцям необхідно зважати в практичній діяльності як в інженерно-технічній сфері, так і в гуманітарних галузях у своїх країнах та на міжнародних ринках.

Іноземним студентам необхідно розбиратись у суті міжнародних угод у сфері охорони прав ІВ, законів України та країни, з якої прибув іноземець на

навчання до України. Вдалою формою вивчення норм законодавства своєї країни іноземними студентами є підготовка ними рефератів з цієї тематики.

Найкращим для вивчення на практиці законодавства України у сфері ІВ могла б стати підготовка іноземним студентом заявки на винахід, корисну модель (якщо студент навчається з інженерно-технічної спеціальності), що надало б йому можливість пройти всі етапи – від створення ОІВ, подання заявки до Установи України чи своєї держави, до отримання патенту, а в разі зацікавленості ним промислових структур – укладання ліцензійної угоди на використання патенту чи започаткування власного бізнесу на цій основі. Причому актуальними у цьому разі були б підготовка та подання міжнародної заявки, яка передбачає охорону прав на ОІВ у різних країнах можливого використання зареєстрованого таким чином об'єкта ІВ.

Отримання прав на знаки для товарів і послуг, географічні зазначення теж може бути темою, елементом виконання курсових, дипломних робіт, а також корисною практикою для студента перед початком його трудової діяльності в тій чи іншій фірмі, організації або під час започаткування власного бізнесу.

Разом з тим, при навчанні іноземних студентів у гуманітарній сфері створення об'єктів авторського права може бути елементами їх професійної підготовки.

Навчаючись у мистецьких вищих навчальних закладах України — консерваторіях, університетах культури тощо, іноземні громадяни, які на старших курсах можуть стати авторами чи виконавцями музичних, пісенних творів, на практиці можуть одержати навички щодо набуття авторських чи суміжних прав на створені ними об'єкти інтелектуальної власності чи виконані твори.

Ще однією особливістю викладання дисципліни ІВ для іноземних студентів є міждисциплінарність. Мається на увазі необхідність співпраці викладачів спеціальних дисциплін (наприклад, технічної спрямованості), викладачів мови (української, російської, англійської – залежно від мови навчання студента) та викладача дисципліни “Інтелектуальна власність”. Принаймні, однією з тем мовної підготовки могла б бути тема: “Інтелектуальна власність у професійній діяльності”. Викладач мови у співпраці з викладачем дисципліни ІВ могли б підготувати словник з термінів ІВ для іноземців, а завдяки залученню викладачів із спеціальних дисциплін у цьому словнику могли бути тлумачення і фахових термінів, якими повинен володіти бакалавр, магістр у тій чи іншій сфері.

Особливості викладання іноземним громадянам дисципліни “Інтелектуальна власність” можна подати у вигляді такої схеми (рис. 1).

Рис. 1. Систематизоване представлення особливостей викладання дисципліни “Право інтелектуальної власності” для іноземних громадян у ВНЗ України

Корисним для вивчення та кращого засвоєння основ дисципліни “Право інтелектуальної власності” є використання дистанційних курсів, розроблених Всесвітньою Академією ВОІВ (ВА ВОІВ).

Одним з дистанційних навчальних курсів, який пропонується ВА ВОІВ для використання, є курс DL-101 “Основи інтелектуальної власності”. Переклад його українською мовою здійснено фахівцями Інституту інтелектуальної власності і права та за домовленістю з ВА ВОІВ передано до НТУУ “КПІ” для розповсюдження в межах України.

Значна частина іноземних студентів, які навчаються у ВНЗ України, володіючи англійською мовою, мають можливість безпосередньо знайомитись з оригінальним курсом DL-101 та іншими курсами на сайті ВА ВОІВ.

Курс DL-101 “Основи інтелектуальної власності” дає можливість студентам України та іноземним студентам отримати цілісне загальне уявлення про всі напрямки інтелектуальної власності, а також систематизувати знання, розширити світогляд у цій сфері діяльності. Даний курс корисний не тільки тим, хто нічого не знає про ІВ, а й тим хто давно спеціалізується за окремими її напрямками.

Матеріали курсу викладено легко і зрозуміло. Є можливість не тільки читати текст з монітору комп’ютера, але й прослуховувати необхідні фрагменти курсу, що надає іноземним студентам додаткової практики в лінгвістичній області, і є ще одним свідченням такої особливості викладання дисципліни “Право інтелектуальної власності” як міждисциплінарність.

Курс побудовано за модульним принципом і складається з 11 модулів:

Модуль 1: Введення в інтелектуальну власність.

Модуль 2: Авторське право.

Модуль 3: Суміжні права.

Модуль 4: Товарні знаки.

Модуль 5: Географічні зазначення.

Модуль 6: Промисловий зразок.

Модуль 7: Патенти (винаходи).

Модуль 8: Договори про системи міжнародної реєстрації, адміністративні функції яких виконує ВОІВ.

Модуль 9: Недобросовісна конкуренція.

Модуль 10: Охорона нових сортів рослин.

Модуль 11: Обговорення та резюме.

Як видно із структури курсу студент має можливість вивчати всі сегменти у сфері ІВ та приділити більше уваги тим розділам, що пов'язані з фахом його майбутньої професійної діяльності.

Важливим є той факт, що ВА ВОІВ дала згоду на видачу від імені НТУУ "КПІ" сертифіката, в якому засвідчується успішне закінчення курсу. Це, безумовно, заохочує студентів до навчання.

Таким чином, студенти набувають знань з ІВ згідно навчальних планів університету і паралельно протягом певного часу, відведеного для вивчення курсу DL-101 "Основи інтелектуальної власності", факультативно засвоюють матеріал курсу, використовуючи Інтернет.

Практика підготовки кадрів з числа іноземних громадян в Україні засвідчує, що вищі навчальні заклади на вибір іноземного громадянина надають можливість навчатися українською, російською, а за низкою спеціальностей в залежності від профілю ВНЗ – англійською мовою. В зв'язку з цим актуальним є використання як оригінального курсу ВА ВОІВ General Course on Intellectual Property (DL-101) англійською мовою, так і його перекладу українською мовою – DL-101 "Основи інтелектуальної власності" та російською мовою – DL-101 "Основы интеллектуальной собственности".

Іноземні студенти мають можливість використовувати різнопланові дистанційні курси ВА ВОІВ, такі як:

- Intellectual Property Primer (DL-001) – початковий курс з ІВ;
- Advanced Course on Copyright and Related Rights (DL-201) – авторське право і суміжні права;
- Patents (DL-301) – патенти (винаходи);
- Trademarks, Industrial Designs and Geographical Indications (DL-302) – торговельні марки, промислові зразки, географічні зазначення;
- та інші.

Загалом ВА ВОІВ надає переклади своїх курсів різними мовами, зокрема арабською, китайською, французькою, російською, іспанською тощо, що надзвичайно важливо для іноземних студентів. У них з'являється

можливість порівнювати різномовні версії курсів, вдосконалюючи знання у сфері ІВ та володіння українською, російською мовами.

Слід зазначити також, що іноземні студенти навчаються в Україні за різними фаховими напрямками і вони можуть вибрати той дистанційний курс ВА ВОІВ, який стосується прав на об'єкти інтелектуальної власності відповідно до їх спеціальності:

– для студентів технічних вузів – це переважно об'єкти патентного права (винаходи, корисні моделі, промислові зразки);

– для майбутніх менеджерів – засоби індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів і послуг (торговельні марки, географічні зазначення товарів, комерційні найменування);

– для студентів сільськогосподарських спеціальностей – нові сорти рослин;

– для студентів гуманітарних, мистецьких ВНЗ – переважно об'єкти авторського та суміжних прав;

– а для всіх творчих фахівців в будь-якій галузі – це здебільшого об'єкти авторського права та захист від недобросовісної конкуренції.

Висновки: вивчення, засвоєння іноземними студентами основ міжнародного, національного законодавства у сфері ІВ сприятиме розвитку цивілізованого світового економічного ринку, протидіятиме недобросовісній конкуренції, забезпечуватиме підвищення правового рівня народів різних країн. Важливими додатковими матеріалами для поглиблення знань іноземних студентів є дистанційні курси ВА ВОІВ.

Використана література:

1. Міжнародні угоди у сфері інтелектуальної власності : метод. вказівки з дисц. “Інтелектуальна власність” для студ. техн. спец. усіх форм навчання / уклад. І. І. Верба, В. В. Пригода. – К., 2004. – 72 с.
2. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. Популярно про інтелектуальну власність: абетка / за заг. ред. М. В. Паладія. – К. : ТОВ “Альфа-ПК”, 2004. – 56 с.
3. Пригода В. В. Досвід НТУУ “КПІ” з використання у навчальному процесі дистанційного курсу DL-101 “Основи інтелектуальної власності” // Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції “Проблеми підготовки фахівців з інтелектуальної власності”. – К., 2005. – С. 142-146.
4. Сайт ВОІВ http://www.wipo.int/academy/en/courses/distance_learning

Пригода В. В. Особенности преподавания дисциплины “Право интеллектуальной собственности” иностранным студентам.

В статье рассматривается специфика преподавания дисциплины “Право интеллектуальной собственности” иностранным студентам, которые обучаются в высших учебных заведениях Украины. Подчеркивается необходимость изучения как международных нормативных актов, так и законодательства Украины и стран происхождения студентов в сфере интеллектуальной собственности.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, дистанционный курс, патентное право, авторские и смежные права

PRYGODA V. V. The Specifics of "Intellectual Property Rights" Course Instruction.

The article describes the specifics of the course instruction (intellectual property rights) to the international students attending higher educational institutions in Ukraine. It emphasizes the importance of learning of international and Ukrainian legislation in the area of intellectual property rights as well as the one in the students country of origin.

Keywords: *intellectual property, distance learning course, patent rights, copyright and related rights*

Рябова З. В.
ДВНЗ "Університет менеджменту освіти"
НАПН України

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ МАРКЕТИНГОВИХ ЦЕНТРІВ ІНСТИТУТІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розкривається загальна характеристика діяльності маркетингових центрів в системі післядипломної педагогічної освіти. Зазначаються мета, завдання, принципи діяльності маркетингових центрів, їх функції та структура.

Ключові слова. *Маркетингове управління, маркетинговий центр, Інститут післядипломної педагогічної освіти.*

Маркетингове управління навчальним закладом післядипломної педагогічної освіти є соціальною технологією, сутність якої полягає у вивченні освітніх потреб (пропозицій) споживачів, їх формування у майбутньому та задоволення на основі надання й отримання освітніх послуг з метою розвитку особистості споживача, піднесенні освіти як соціальної цінності та розробки стратегії діяльності навчального закладу.

Ефективність функціонування та розвитку навчального закладу післядипломної педагогічної освіти залежить від отриманої інформації про стан як внутрішнього, так і зовнішнього середовища закладу. Саме таку інформацію можна отримати за допомогою дієвого механізму зворотного зв'язку шляхом відстеження, врахування та управління поточними змінами, визначенням задоволеності споживачів і формуванням запитів. Потоки зворотного зв'язку та координування його змісту забезпечуються в системі післядипломної освіти маркетинговими центрами.

Метою статті є розкриття загальної характеристики діяльності маркетингових центрів в системі післядипломної педагогічної освіти, у т. ч. мета, завдання, принципи функціонування та структура.

Теоретико-методологічні засади визначення сутності освітнього маркетингу ґрунтуються на роботах таких дослідників, як Г. Армстронг, Б. Берман, В. Вонг, П. Друкер, Дж. Еванс, Ф. Котлер, Р. Моррис, Ф. Махлуп, Ел Райс, Дж. Сондерс, Дж. Траут та ін.

Надання освітніх послуг та проведення маркетингових досліджень в освіті розглядалися у роботах Б. Братаніча, М. Волкової, С. Захаренкова,